

Buriaad-Mongoliin

YNEEN

BK (b) namiin B-M moziin komiteed ba B-M. rispyybl. tobiin gyicedkeke komiteed болон yiledber. ebleilin B-M. zöblöl gurbañii ömөнөс niitelegdene

Dugaar nezediin yne 5 mөngө.

Zakika yne:

sara byriin 1 төкөриг
Gadaada ulasta бол
1 төк. 50 мөнгө

AADRIS: Верхнеудинск,
Центросоюзная №6.

Emnelgiin deede sur guulida beledkeke rab faag togtono.

Irkyggiin emnelgiin deede surguuliin zygees Deede-Ydede emnelgiin rabfaagiin kojordoki filiaal fevraali negenees neegdene. Enyynde kedmëriçon ba kolkoosuud abtaza med-BYZ -de emnelgiin deede surguulida oruulkiigi beledkegdene.

Kabariin tarilgada bolşoviigiin kurdabçalaar beledkeke

Bolşovlig jосonii gurbadugaar tarilgiin kampaanida gabşagaigar beledkesen jabadalaar tarilgaaa zebseg tegelder garça, tarilgiin tessebiigi bejilyylen gyicedkeke dan baildaan deere şine şine ilaltauudiigi dabaka jabadaliigi kangakiin telee bolşoviig jосonii gurbadugaar tarilgiin gol zorigonuuđiigi byk nam, zebbleilin, yilegberçenii ebleilin ba kor somooliin emkinyyde, bke sovkoos, kolkoosuudta, byke emçiin azalta ygiit ei, dunda çadalta aradta ilangajaa todorkoi ba sainaar neberryllen oilquulka tun çukala baina. Bolşoviigiin gurbadugaar hriilgiin ilaltiiigi dabakiin telee temeçke da-in bailcaan tuilin jike baina.

Nam ba kedölmөрçөн ançiin ketelberi cooro niudarganii, moçdin, lama bandinariin ba bişe bişe ançiin daisad болон мен тынçелен edeni teleelegçed болко eldeb zyseni beerenkiçyydiin çalzuu zырçeligiig tasa cokiko keregeti, tarilgiin kerzeegi ergeçkeke тоогийн telee talaar bişe тынçийги deede zergiin çanartai болгokiin telee ba тынçийн urçagciigi ka-рагиин jikeer debzyylekiin telee te-çeeke jabadaliigi гол тулга бoçozo sovkoos kolkoosuudta tarilgiin ke-çedmeriigi şiner jabaulka keregeti. Ede tuilin çukala zorigonuuçbol-бол kerbee kolkoosiigi zokiooem-kiçkeke ba aza akuin talaar bekiz-zyyleke jabadal bykii kolkoosuudta aikabtar çukala josoор jabaulagabal bytemzeteeçer şiidkeçden giced-keçdeze çadagadka baina.

Kolkoosiigi zokioon emkilek ba aza akuin talaas bekizzyyleke ergeçkeke odoo yjide kolkoosiin bçu-çaltada şiidkeki çanartai men biko тынçийги ilangajaa çukala болгонem-geleke keregeti. Deereki jabadaas gancakan kabariin tarilgiin ilal ba kolkoosiin byteeke ed tavaariin te-zyyleke bişe, men тын çelen emçii azalta ygiit dunda çadalta aradu-çin kolkoosta olон erçenөөр else çabadal dulduidaka bolono.

BK(b) Namiin TK-diin 1932 on Aavgustiin 2-iin eder gargasан tog-riialgiigi emkidkeze, urçagciin telee tool dotoroo kelegdesen zokioomziitemeçke jabadal bolono. (Moolotov) josoор ene Janvaariin 13-nii ede Ene ziliin niurta manii rispyy-çyresen Moziin komiteedin pleenyngi dotoroo menөө togtood baisan bolbol tus respyyblig dotoroki kolkoosiin baiguulaltada kigdesen ulasem-kiçkegdene. Odoo deçeke baisan teriin kerzegei alduu endyygi ilek kabariin tarilgiin yjide ekin тырçыиin ryylen gargaza өриңгөө gemiigi me-çzeende Deede-Ydiin, Mukar-Şiberiin, deresen baina. Öngөreççe 1931 onii kaaçtiin, Ek. Bulagadiin aimaguud-lyyyi sarada boloson aimaguudiina M.T.S. baiguulagadaka tula tede namin kuraluud болbol kolkoosiin baiguulalta tukai eesediingөө togt-ool dotoroo tede aimaguudta 1931 onii syyl kyrtel ba 1932 onii niurta ygelziin kamtiin azal baiguulza тын-çii yndese deere анги болко niudarg-çauudiigi usadkaka gesen yndene "zyynii" udkatai zokioomzo-нуudiigi баталсан baina. Moziin komiteed болbol ede balduu endyy-nyydiigi cag darui zasaа ygi baikaas çadana, karin Sintiaabrii sariin kam-tarsan 3-dugaar pleenym deere BK(b) Namiin teb komiteediin togtool gar-san koino, tus respyyblig dotoroo niigen kamtaraliigi 1932 ondo dyr-geker tukailaza, kedölmөriçi jabaulka keregeti geze namin emkinyyde tun çigi buruu zaabari dakin şineer egeze uridaki alduuçaа өşө çenge-çii болгоbo. Enyyinii dergede Moziin komiteed бол tere Sintaabriin pleen-ym deere kamtiin azal baiguulgiin kooson тоogi namnaka jabadalaas sergeeleke tukai BK(b) Namiin teb koroonii zaabariigi kaikarsan ygiin. Enyyinii eçeste kolkoosiigi emkile-çen zokiooko ba aza akuin talaar bekizzyyleke—гол zorigo бол tun çukala josoор tabigdaza, sanal bodol känduulagdasan ygiin ba liyyil sarada bolsou almaguudiin namin kuraliin ulas teriin alduu-çal togtooluudiini buruu geze tem-

deglegdesen ygi baiba.

Sajakan engersen pleenym болbol өeriingөө ulas teriin kerzegei alduu-gaa болşoviig josoор medereze, tede-niigi saitаr şyymzelebe. Basa BK(b) Namiin teb koroonii 1931 onii Aav-gustiin 2-iin ederiin zaabariin ynde-se deere yndesenii respyyblig bolko B-Mongoliin ulas dotoroo kolkoosi-in baiguulalta бол ilangujaa өere çanartai baisaniigi cag darui tem-deglesen ygiit bide geze mede-reze, ene asuudal tukai ai-maguudiin kuraliin ulas teriin alduu-tai togtooluudiigi selgeed, kolkoosi-igi zokioon emkileke ba aza akuin talaar bekizzyyleke, azaliin too byrid-kele ba keleşenii teleberi, nek. Sta-çliini keleşen 6-zaabariigi azal kereg-deere bejelyylen gyicedkeke, kolkoosçonii yiledberiiin bytemziigi nemegdyyleke, kedөө azaliin maşina zebsegiiigi ba kyn, moriniin kyçen ge-ke metiigi zebөөр aşaglan keregleke jabadaluudta гол çukala sanal bодо-loo känduulan, tus rispyyblig doto-roo çaşadaа kolkoosiin baiguulalti-igi bytemzetai jabaulka tukai aikabtar çukala ba todorkoi zaabariigi egeçei.

Byke namin, zebbleilin ba komso-mooliin kolkoosiin emkinyydiin zo-rilgo болbol BK(b) Namiin Moziin komiteediin pleenymiin togtoolco-s zeb şiidkeberiiigi şuud gargaza gur-badugaar tarilgiin proçramtai saitаr tanlaka josotoi. Ançiin daisad ba tedenii teleelegçedtei eris tes tem-çee—tarilgadaа bolşovligiin meete-deer ba kurdabçalaar beledkeze tarilgiin tessebiigi bejelyylen gyiced-kekiin telee daiçalan temeçke болno.

Menөө yjede Buriaad-Mongoliin rispyyblig dotoroo socialis azaltan болbol bykii tariaalangiin debeskeriin 72% ezeleze baina. Bolşoviig joso-nii gurbadugaar kabariin tarilga ja-baulka yjede ene debesker өşө ni-leeç ygii jikeer ergeçkeçdege azai.

Menөө yjede бол manii kedölmө-riçge гол çukala болgokoni tarilgiin kemzeegi ergeçkekiin talaar bişe urçagciigi debzyylyke ba urçaca ku-çalgaciigi emkidkeze, urçagciin telee tool dotoroo kelegdesen zokioomziitemeçke jabadal bolono. (Moolotov) josoор ene Janvaariin 13-nii ede Ene ziliin niurta manii rispyy-çyresen Moziin komiteedin pleenyngi dotoroo menөө togtood baisan bolbol tus respyyblig dotoroki kolkoosiin baiguulaltada kigdesen ulasem-kiçkegdene. Odoo deçeke baisan teriin kerzegei alduu endyygi ilek kabariin tarilgiin yjide ekin тырçыиin ryylen gargaza өриңгөө gemiigi me-çzeende Deede-Ydiin, Mukar-Şiberiin, deresen baina. Öngөreççe 1931 onii kaaçtiin, Ek. Bulagadiin aimaguud-lyyyi sarada boloson aimaguudiina M.T.S. baiguulagadaka tula tede namin kuraluud болbol kolkoosiin baiguulalta tukai eesediingөө togt-ool dotoroo tede aimaguudta 1931 onii syyl kyrtel ba 1932 onii niurta ygelziin kamtiin azal baiguulza тын-çii yndese deere анги болко niudarg-çauudiigi usadkaka gesen yndene "zyynii" udkatai zokioomzo-нуudiigi баталсан baina. Moziin komiteed болbol ede balduu endyy-nyydiigi cag darui zasaа ygi baikaas çadana, karin Sintiaabrii sariin kam-tarsan 3-dugaar pleenym deere BK(b) Namiin teb komiteediin togtool gar-san koino, tus respyyblig dotoroo niigen kamtaraliigi 1932 ondo dyr-geker tukailaza, kedölmөriçi jabaulka keregeti geze namin emkinyyde tun çigi buruu zaabari dakin şineer egeze uridaki alduuçaа өşө çenge-çii болгоbo. Enyyinii dergede Moziin komiteed бол tere Sintaabriin pleen-ym deere kamtiin azal baiguulgiin kooson тоogi namnaka jabadalaas sergeeleke tukai BK(b) Namiin teb koroonii zaabariigi kaikarsan ygiin. Enyyinii eçeste kolkoosiigi emkile-çen zokiooko ba aza akuin talaar bekizzyyleke—гол zorigo бол tun çukala josoор tabigdaza, sanal bodol känduulagdasan ygiin ba liyyil sarada bolsou almaguudiin namin kuraliin ulas teriin alduu-çal togtooluudiini buruu geze tem-

Bykii kampaaninuudiigi bolşoviigiin kurdabçalaar gyicedken dabaza çadagçadiin zişeeçi kalan abka Selengiin aimagiin Orongiin somonii zebbleilin tyryylegçe nek. S. Lodoibaliinaas „B.-M. Ynenii“ koroondo jarisani

Odoo jabuulagdaza bykii ulas te-riin çanarta aza akuin kampaaninu-çdiigi cag bolzortoni şuud gyicedke-kiin telee manai somonii olon kolkoosiin geşyyd ba zaraca jaduу dunda çadaltan emçiin azaltan болbol, ynen şudarguu yyskel kiçeel gargaza socialis meriçөө ba gabşagaçalka jabadaliigi гол болгон keregleze, BK(b). Namiin onobçotoi mergen ketelberi dooro elsen zagsaza, ançii-in daisad ba тынçий teleelegçed бол-ko baruunii бөөрөнkiçyyd ba „zyynii“ nuçlaaçan болон tedeñtei aja-dan dagaldagçadtai eris çangaar kair nair ygii temeçen dabasan ilaltanuud gebel.

Somon dotoroo 1 komuuna, 5 ар-теel, 1 TOOZ ba 2 TOYS kamta 9 kolkoosuudtai baina. Ene kolko-сууд bygedeeree kelceete azalda o-ronson baika, tus somonii byke zaraca jaduу ba dunda çadaltan ar-adiin 96% kolkoos azaltai болson ba-ina. Z ygeer somon dotoroo jabuulagdaza bykii ulas teriin çanarta aza akuin kampaaninuudiin gyicedkeliigi dooro zagsaabal.

Tariaaheedkel tukai kelebel, ma-nai somondo aimagiin zygees bai-caaka too 2824 ceentnir tariaаçi Nojaabriin 1 de 100% tuşaaza gi-çedkesen ba aimagaas eçesen 900 ceentnir ugtamziin tessebiigi byrin abça Dikaabriin 1-de 1030-50 ceent-nir tuşaasan juu tessebөө elyybçelen gyicedkesen baina.

Ene zilde manai somon kamta 3854-50 ceentnir tariaа tuşaaza, ziliin tessebiigi 105% gyicedkeze.

Modobeedkelde manai somonii baicaaka too: Otololgo—9965 kyb-meeter, çirelge —10000 kyb. metr baisanaas odoo gyicedkeed baisani

bol—otololgo 7870 kyb metr. çirel-ge—4000 kyb. meetriigi baigça Jan-vaariin 1 kyrtel gyicedkesen baina.

Manai somonii kolkoosuud modo beledkelde socialis meriçөөçi erçeer jabuulza gabşagai josoор kedmerilze baina.

Malbeledkel tukai jaribal, manai somondo mal beledkeliin tesseb, eberte mal—1320 tologoi juu 3036 ceentnir, koni jamaa—4500 tologoi juu 1530 ceent. tuşaakaas odoo 4 dygeer kvaartalda eberte mal 464 tologoi juu 1527 ceent. koni jamaa 2093 tologoi juu 705-70 ceent. Jan-vaariin 3 nii eder kyrtel tuşaaza 4 dygeer kvaartaliin tessebiigi 100% gyicedkesen baina.

Malbeledkeliin ziliin tessebiin gi-çedkeliigi tus tus azaluudaar ilçabal: Malaa kamtadkasan kolkoosuud eberte maliin tessebiigi 32% ba koni jamaanii 59% gyicedkesen ba malaa kamtalaа ygi kolkoosuud tomo mal 45% koni 70%, Ömçiin azaltan to-mo mal 60% koni 90% gyicedkesen baina bide.

Өөсөөbeedkel manai somondo egtesen baicaaka too 7019 ceentnir, yyniigi tasag tasagaar ilçabal: Kolkoosuudta 6707 ceent. Ömçiin azaltanda 312 çent. Niudargaçudta 280 ceent. egteseniigi odoo kolkoosuud 11030 ceent. emçiin azaltan 453 ceent. tu-şaaza ziliingee tessebiigi keden olon kubiiaar elyybçelen gyicedkeseni бол, Janvaari 1 kyrtel kamta 10583 ceent. ebese tuşaazai.

Siloos daralga tukai kelebel ma-nai somonii byke kolkoosuud 9 ke-seg juu kamta 27 tonn siloos daraza kadaglasan azai.

Mal azaliigi kygyzylyke tukai

manai somon dotoroo syy tavaariin feerme 2, Maka tavaariin feerme 1, çakai өскекө feerme 1, iime 4 feer-menyydtel ba manai somonii kolko-суудийн малууд bygedeeree dulaan dalda өбөлзүүлze baina.

Finaansiin kampaan manai somon болbol finaansiin 4 dygeer kvaartaliin teleberiiigi 100% gyiced-keed, 1932 onii 1 dygeer kvaartalda ekilen orozo Janvaari 15 da gyiced-keker jabuulagdaza baina.

Yndesen soçolin baiguulalta tu-kai kelebel, somon dotoroo kamta 6 ekin şatiin surguulinduudtai, yynii-gi tus tuşaar ilçabal, 1 tasagtai sur-guulinduud—4, 2 tasagtai surguuli—1 3 tasagtai surguuli—1 enyynde sur-guuliin nasatan 316 bagaçuuд ab-tasan ba somon dotoroo kamta biçeg medeke ygiigi usadkaka 12 kotiin surguulinduud neegdesen ba enyynde 382 biçeg medeke ygi nasatan ab-tasa baina.

Bolşiviigiin 3 dugaar tarilgada beledkeze baisan tukai, tus somo-nii kolkoos byride tarilgiin kedmeri-çe 45 konogiin moriniin kool өбөсө beledkeçden kadaglagdasan ba 176 plyyg zasabarilagdaza baisan baina.

Yriseni zasa tukai kelebede, somon dotoroo kamta 4500 ceentnir eldeb tereilin tariaа ceberlegden kadagalagdasan baika, yyniigi төрөл төрөлөөни ilçabal: Jaarica—2220 ceentnir, Şiniice—1202 ceent, Ovioos—717 ceent, Jiçemeen 83 ceent iime tariaanuudiigi kadaglazai.

Gadana 1932 ondo tariaani kedöl-ke ygii zasa 513 ceentnirer baiguul-san baina.

Deere durasagdasan kampaaninu-çiin gyicedkeliigi imagta socialis meriçөө ba gabşagaçalgiin meete-deer jabuulagdaza gyicedkeçdesen baika juma.

Barilgiin şudalsan kedmөрçөniigi beledkeke jabadal tasaldakiin emөнө baina

1932 ondo B. M. R.-giin barilqada ulasii tessebleke komiisiin ba aza-liigi erkileke narkomaadiin kinaka тоогор 5710 şudalsan barilgiin ked-merçeniigi, 187 yiledberiiin surga-çadiigi ba 131 barilgiin teekniigiin tu-salagçanariigi beledkeke josotoi baina.

Şudalsan kedmөрçөniigi barilqada beledkeke jabadaliigi dote болgokiin ba zөөri болон surguuliigi kinakiin zorigotoigoor SSKR-iin azaliigi erkile-ke narkomaadiin ba aradiin azakuin deede zebbleilin zaabariin yndeseer ene kedmeri болbol odoo yjede az-aliigi erkileke gazaruudiin negen çu-kala zorigo болson ba tedenees em-kidkeliin ba zakiraanii talaar uda-ridakiigi erke ba „Ystanoovka“ geze kubi niilyylen eblelede kedmөрçөni ba surgagçadiigi beledkeke bogoni bolzoriin janzanuudiigi zaabari—sur-guuliin talaar ba azaliigi emkileke jabadaluudiigi udaridana.

Tebees ygesen zaabariin yndeseer Buriaad-Mongol Res—giin aradiin kemisaarnariin zebbleil ogtaabriin 25-do byke barilgiigi jabuulza baigaa em-

kinyyde 1932 onii barilgiigi barilgiin şudalsan kemeriçөөçer kangakiin zo-rilgotogoор bogoni bolzoriin kyryse emkileke jabadalda beledkekiigi cag daruida orokiigi duradkasan baina. Emkinyyd болbol nojaabriin 16-da „Ystanoovka“ geze ebleltii gereе ba-talaka josotoi baiza. Basa men bol-zorto azallaza baigaa şudalsan ked-merçөөçer surgagçadiigi ba barilgiin teekniigiin tusalagçanariigi zaaza өke baisan.

„Ystanoovka“ geze eblel болbaas zasaagiin gazariin daabariigi gyiced-kesiin tula byke emkinyyde nojaab-riin 10-da gereе biçegçigi gyicedkeze өke ba kyrysiigi nojaabri 20-do ekle-keer duradkasan baina. Ene uriaa demei kooson engerçө, kojur dugaar bolzortoni ulasiin usani loodiin ba yiledberii urislamziin ebleilin teleeleg-çid jirize. Gurbadugaartani kedeken azakuin emkinyydes gereе баталана gезen keleşen aad odoo kyrtelge gereegee баталаа ygi baina.

Ene болbol azakuin emkinyyd şu-dalsan kedmөрçөniigi beledkeke

jabadalda kariuulçalga ygiigeer kan-dasani ba barilgiin kedmөрçөni kyry-siigi emkileke jabadalda beledkel ygii baisanaas gadna şudalsan baril-giin kedmөрçөөçer surgagçadiin ba barilgiin teekniigiin tusalagçadiigi kyryse tuskai niuruudiigi zaan өke jabadalda beledkel ygiigi tem-deglene. Ene болbol Bur. respyybl-iin 1932 onii byke barilgiigi tasal-duulka jabadalda kyrygeke.

Azakuin emkinyyd болbol şudalsao kedmөрçөniigi beledkeke jabadalda бөөрөнkiç josoор kandakiigi eris usad-kaza 1932 onii barilgiin sezoonoos urida şudalsan kedmөрçөniigi beled-keze barilgiigi şuud kangaka josotoi.

Dikaabriin 23-naas kyrysiin ekile-sen azal tynde gospeçeloodiin, Nar-komzdraaviin, gorzişoyzyiin ba barilgiin treestiin suragçidiin 50% jabana. Busadani kaana bii.

Çagani öngөrөzө baina, ene darui-da surguuliigi surgagçadaаr gyiceze kiigi tus tus azakuin emkinyyd zo-rilgo болgoko josotoi baina.

Yiledberi sangiin ugtamziin tessebiigi deesçelylyke tukai

Koleçoto ulasiin yiledberienii eblelyydiin teb zebbleil ba SSKR ulasiin tessebleke komiisiin togtoolooç

Taban ziliin tessebiin tegeskekii çanarta 1932 onii tessebiigi gyicedke-ke ba ifyybçelen gyicedkekiin telee kedmөрçөн ançiin şuud temeçke majag болbol, teekniig ba ediin zasa-gaar yndeselen gargagdasan tesseb-çugacaata çaguud. zil saraаr ugtam-ziin tessebiigi zokioon, aza akuin тооçооçi yiledberiiin gazar bygedede josotoi sainaаr bejelyylen jabuulkiin telee temeçke josotoi.

Koleçoto ulasiin yiledberienii eblelyydiin teb zebbleil ba SSKR ulasiin tessebleke komiisiin byke kolbooto ulasiin tessebleke zurgaanuudta du-

adkakani бол, zasaagiin zygees abtasa-ni rbaicaaka тоogi kyileeze abasan darui yiledberiiin oronuud, teekeneberke gazaruud. ceek, brigaaduudta ugtam-ziin tessebiigi abkiin telee niite nebe relgiin kedmeriigi erçeer jabuulkani zailaça ygi baina. 1932 onii ugtam-ziin tessebiigi kedmerilen zokiookodoo tus gazaruud болbol erkebişe sanalaa tuskaçalan tabika jnsotoi;

a) Byke yiledberiiin kyçigi ba dotoriin zasiigi ileryylen gargaza, yiledberiiin dotorki emkidkelgiigi saizaruuruulan (bykii kereçselyydiigi arbilaka, tylişe ba bişe zyilyydiigi çamnaka, kedmeriçediin elyy garka jabadaltai temeçke)

b) Çanariigi saizaruulka, bejiin yniigi kimdaruulka, yiledberiiin bytee-

liigi deesçelylyke ba byteseen ed tavaa-riin çanariigi saizaruulka zerge baina.

v). Kedmeriçenii azal ba baidaliigi saizaruulka asuudal tukai.

Yiledberienii eblelyyç ba tesseb-keke gazaruud болbol teekniigeer yndeselen yiledberii sangiin ugtam-ziin tessebiigi abka jabadalda kedmө-riçen aradiigi erçeer elsylyze, yiled-berienii ebleilin ba tessebleke zurgaanuudaas yiledberiiin gazaruu dta tedenii ugtamziin tessebiigi zoki-oon abka jabadalda tuskai kyniigi tomilon zuramiin tusalamza zylyyke josotoi

Ugtamziin tessebiin gyicedkeliigi yrgelçelen çalgaza baika gabşagai brigaaduudiigi yiledberiiin gazaraa emkiçkeke josotoi.

3 dugaar kabariin talgada beledkeze ekilebe

Kilogo-kuacai. Taşaa-arkiriin somo-segi 100% zasaka болон ertees ni kamtiin azaluud jireke kabariin tarilgiin gazaraa casa togtoono geke gurbadugaar bolşiviigiin tarilgada met kemzeenydiigi abaka ba Jan-erçemtei beledkeze ekilebe gebees vaan 15 boltolo çem duuskaar çokino. Dikaabriin 20 nii yjeer gab-şagai brigaada emkileze bykii tarija yşee çeberleke ba byke maşina zeb-

Altan tyjaa.

